

RTU studiju kurss "Sociāli emocionālā mācīšanās"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0011
Nosaukums	Sociāli emocionālā mācīšanās
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Irina Strazdiņa - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursā tiek aktualizēta sociāli emocionālā attīstību un ar to saistīto prasmju attīstīšanu dažādu vecumposmu bērniem, gūtās zināšanas, izpratni un prasmes izmantojot savas pedagoģiskās darbības plānošanā un pilnveidē.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis: Kursa mērķis ir sniegt strukturētas zināšanas par sociāli emocionālo attīstību un ar to saistīto prasmju attīstīšanu dažādu vecumposmu bērniem. Studiju kursa uzdevumi: 1. Nostiprināt iepriekš apgūtās psiholoģijas teorētiskās un jaunāko pētījumu atziņas, saistīt tās ar praktisko darbu izglītības iestādē, apgūt jaunas prasmes patstāvīgi saskatīt un apzināti risināt problēmas pedagoģiskajā darbā; 2. Paplašināt izpratni par uz attiecībām orientētas mācību vides veidošanas, pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites nodrošināšanas, un sociāli emocionālo prasmju attīstīšanas nozīmi sekmīgā kompetenču pieejā balstītā izglītībā; 3. Iepazīties ar visas skolas pieeju skolēnu sociāli emocionālo prasmju attīstīšanā un skolotāja sociāli emocionālo prasmju, vērtību, pašrefleksijas prasmju lomu un ieguldījumu mācību procesa norisē.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Divas esejas ar padziļinātu pašanalīzi: 1) par psiholoģiskajiem un kontekstuālajiem faktoriem, kas ietekmē bērnu iesaistīšanos, piesaisti pirmskolai/ skolai, sasniegumus un ar to saistīto savu personīgo pieredzi; 2) par skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīmi profesionālajā darbā un pašrefleksiju. 2. Semināra prezentācija. Grupas darbs, rakstiska recenzija un prezentācija par jaunāko zinātnisko rakstu pedagoģiskajā psiholoģijā un viena tematiskā semināra sagatavošana. Semināra tēmas: 1. Tipiska un netipiska sociāli emocionālā attīstība. 2. "Kompetenču pieeja mācību saturā". 3. Pedagoģiskās situācijas analīze. 4. Sociālā kompetence. 5. Mērķu saraksts. 6. Piesaiste izglītības iestādei. 7. Latvijas Sociāli emocionālās mācīšanās programma. 8. Mācību procesa plānošana. 9. Pozitīvi atgriezeniskās saites piemēri. 10. Pedagoģa pašrefleksijas instrumenti. 11. Pozitīvu attiecību veidošanas piemēri. 12. Sociāli emocionālās prasmes.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Humphrey, N. (2013). Social and Emotional Learning: A Critical Appraisal. Los Angeles: SAGE. 2. Martinsone, B., Niedre, R., & Vilciņa, S. (2018). Sociāli emocionālā mācīšanās. VISC. 3. Ormrod, J. E., & McGuire, D. (2007). Case Studies: Applying Educational Psychology (2nd Edition). Pearson. 4. Woolfolk Hoy, A., & Margetts, K. (2013). Educational Psychology. Pearson Education Australia. Papildu / Additional: 1. Agliati, A., Aguillar Barriga, P. ... Martinsone, B. ... & Valverde Jimenez, B. (2018). Rokasgrāmata. Metodiskie paņēmieni skolēnu sociāli emocionālo prasmju novērtēšanai skolā. [Toolkit for Assessing Social and Emotional Skills at School]. ESF. ISBN 978-9955-9776-7-4 2. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. (2017). TOOL: Personal Assessment and Reflection—SEL Competencies for School Leaders, Staff, and Adults. Retrieved December 18th, 2017. http://www.akschoolpsych.org/sites/default/files/SEL_Adult_self-assessment.pdf. 3. www.casel.org 4. www.learningtolearn.net Citi informācijas avoti / Other sources of information: 1. International Journal of Emotional Education 2. Learning to Be. (2018). www.learningtolearn.net
Nepieciešamās priekšzināšanas	Nav nepieciešamas

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas	Nepilna laika neklātienē studijas
--------	--	-----------------------------------

	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme. 1. lekcija: Sociālās un emocionālās attīstības savstarpējā mijiedarbība. 2. lekcija: Netipiska sociāli emocionālā attīstība izglītības kontekstā.	2	2	0	4
2. Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziens. 3. lekcija: Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziena izcelsme un definīcija. Mūsdienu pieejas sociāli emocionālo kompetenču modeļu veidošanā. Jaunākie pētījumi par dažādu sociāli emocionālās mācīšanās programmu efektivitāti. 4. lekcija Pierādījumos balstītas programmas kritēriji. Sociāli emocionālās mācīšanās vieta kompetencēs balstītā izglītības saturā.	2	4	0	4
3. Sevis apzināšanās un pašregulācija (emociju, domu un uzvedības apzināšanās un pārvaldīšana). 5. lekcija: Pašregulācijas bioloģiskie, kognitīvie un emocionālie aspekti. 6. lekcija: Pašefektivitāte un pašregulācija. 1. seminārs: Pašregulācijas attīstība dažādos vecumos, to ietekmējošie sociālie un izglītības vides aspekti.	2	6	2	6
4. Sociālā apzināšanās un attiecību veidošanas prasmes (empātija, otra perspektīvas ieņemšana, konfliktu risināšana, sadarbība). 7. lekcija: Sociālās apzināšanās jēdziens psiholoģijā. 8. lekcija: Pedagoģiskie paņēmieni sociālās apzināšanās aspektu attīstības veicināšanai dažādos vecumos. 2. seminārs: Attiecību veidošanas prasmes un attiecību agresija, vienaudžu vardarbība. Pāridarītāju un upuru raksturojums. Aculiecinieki. Noteikšanas metodes. Risinājumi problēmas mazināšanai.	4	6	2	8
5. Mērķu izvirzīšana un atbildīgu lēmumu pieņemšana. 9. lekcija: Labi formulēts mērķis. Mērķa izvirzīšana un sasniedzamā rezultāta definēšana. 10. lekcija: Bērniem subjektīvi nozīmīga mērķa izvirzīšana katrā mācību aktivitātē/ nodarbībā. Pierādījumi mērķa sasniegšanai, izmantojot snieguma līmeņa aprakstus. 3. seminārs: Formatīvās vērtēšanas loma un iespējas virzībai uz mērķa sasniegšanu mācību procesā.	4	6	2	8
6. Akadēmisko sasniegumu, uzvedības, garīgās veselības un sociāli emocionālo prasmju saistība. 11. lekcija: Mācību motivācija, tās emocionālie un izziņas aspekti: personība, skolotājs, mācību saturs, pielietotās metodes, vide. 12. lekcija: Iekšējā un ārējā motivācija. Prokrastinācija. 4. seminārs: Sociāli emocionālās mācīšanās ieguvumi. I Eseja – psiholoģiskie un kontekstuālie faktori, kas ietekmē bērnu iesaistīšanos, piesaisti pirmsskolai un skolai, sasniegumus un ar to saistītā sava personīgā pieredze.	2	6	2	6
7. Pieejas sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas izglītības iestādēs pieeja, specifiskas programmas prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā ikdienā). 13. lekcija: Visas izglītības iestādes pieeja, specifiskas programmas sociāli emocionālo prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā ikdienā. 14. lekcija: Universālā līmeņa un specifisko līmeņu programmas. Efektivitātes pētījumi. 15. lekcija: Latvijas Sociāli emocionālās mācīšanās programmas izstrāde un attīstība. 5. seminārs: Sociāli emocionālās mācīšanās programmu integrēts pārskats.	4	2	2	4
8. Vienota stundas/ rotaļnodarbības struktūra konsekventai sociāli emocionālo prasmju mācīšanai. 16. lekcija: Stundas/ rotaļnodarbības struktūra atbilstoši mācīšanās taksonomijām. Konsekventas nodarbības struktūras pamatelementi dažādu vecuma grupu bērniem un atbilstoši dažādiem nodarbību mērķiem. 6. seminārs: Konsekventas pieejas ieguvumi dažādu psiholoģijas un pedagoģijas teorētisko pieeju skatījumā.	2	2	2	4
9. Pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites veidošana un sniegšana. 17. lekcija: Atgriezeniskā saite, tās elementi un efektivitātes kritēriji. Orientācija uz kļūdām vai attīstības iespējām. Pozitīva un konkrēta atgriezeniskā saite izaicinošās situācijās. 7. seminārs: Pētījumi un prakse par atgriezeniskās saites efektivitāti mācību procesā.	2	4	0	6
10. Refleksijas un pašrefleksijas nozīme mācību procesā. 18. lekcija: Refleksijas līmeņi. Bērnu un skolotāja pašnovērtējums. Skolotāja personība un sociāli emocionālās prasmes. 8. seminārs: Bērnu un skolotāja pašnovērtējuma instrumentu veidi un lietojums dažādās situācijās. II Eseja – skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīme profesionālajā darbā. Pašrefleksija par savām sociāli emocionālajām kompetencēm.	2	4	0	6
11. Pedagoģis kā emocionālā klimata veidotājs grupā un skolā. 19. lekcija: Mācību vides fiziskie, sociālie un psiholoģiskie aspekti. Kvalitatīvas skolotāju – bērnu savstarpējās attiecības. Sociāla grupa. 20. lekcija: Skolotāja entuziasms un augsti sasniegumu standarti. Skolotāju un vecāku savstarpējā uzticēšanās un sadarbība: vecāku sadarbības veidi ar izglītības iestādi, vecāku sapulces, individuālās tikšanās, telefona sarunas, sarakste e-vidē. 9. seminārs: Uz attiecībām orientētas mācību vides veidošana grupā/klasē un pirmsskolā/ skolā.	2	4	2	6
12. Sociāli emocionālo kompetenču attīstības dinamikas izvērtēšana (pašnovērtējuma metodes, skolas klimata aptauja). 21. lekcija: Mācību vides novērtēšanas metodes: grupas raksturojums, sociometrija, kartēšana. Grupas noteikumi. 22. lekcija: Snieguma līmeņu apraksti, pašnovērtējuma metodes, izglītības iestādes klimata aptauja. 10. seminārs: Pedagoģiskās diagnostikas veidi un pieejas.	4	6	2	6
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
--------------------------------	------------------------------

Zināšanas: 1. Izprot mācīšanās procesu ietekmējošos psiholoģiskos faktorus. 2. Izskaidro pašregulācijas psiholoģiskos aspektus un to ietekmi uz mācību motivācijas veidošanos. 3. Pārzina sociāli emocionālo attīstību un audzināšanas/mācīšanās principus. 4. Raksturo izglītības iestādes lomu sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas izglītības iestādes pieeja, konsekventa mācību procesa struktūras ievērošana, pozitīva un konkrēta atgriezeniskā saite, refleksija). 5. Izskaidro skolotāja personības, vērtību, sociāli emocionālo prasmju mijiedarbību pedagoģiskajā procesā.	Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi. Starppārbaudījumi: 1. Patstāvīgais praktiskais darbs – 2 esejas ar padziļinātu pašanalīzi: (1) par psiholoģiskajiem un kontekstuālajiem faktoriem, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos, piesaisti skolai, sasniegumus un ar to saistīto savu personīgo pieredzi; (2) par skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīmi profesionālajā darbā un pašrefleksiju. 2. Grupas darbs, rakstiska recenzija un prezentācija par jaunāko zinātnisko rakstu pedagoģiskajā psiholoģijā un viena tematiskā semināra sagatavošana. 3. Noslēguma pārbaudījums: Eksāmens (praktiska gadījuma analīze integrējot kursa laikā apgūtās teorētiskās zināšanas un prasmes).
Prasmes: 6. Analizē saistību starp bērnu akadēmisko mācīšanos un skolotāja/ bērna sociāli emocionālajām prasmēm. 7. Izvērtē saistību starp skolotāja personīgo pieredzi, vērtībām, sociāli emocionālajām prasmēm un viņa pedagoģisko praksi. 8. Veido konkrētu un pozitīvu atgriezenisko saiti, tādējādi uzlabojot mijiedarbību ar bērniem. 9. Reflektē par savu iekšējo pasauli, tādējādi veicinot empātiju pret skolēniem. 10. Veic sociāli emocionālo prasmju attīstības dinamikas pedagoģisko izvērtējumu.	Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.
Kompetence: 11. Izmanto gūtās zināšanas, izpratni un prasmes savas pedagoģiskās darbības plānošanā. 12. Integrē psiholoģijas zinātnes nostādnes pedagoģisko procesu izpratnē.	Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Starppārbaudījums: Patstāvīgais praktiskais darbs – 2 esejas ar padziļinātu pašanalīzi: (1) par psiholoģiskajiem un kontekstuālajiem faktoriem, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos, piesaisti skolai, sasniegumus un ar to saistīto savu personīgo pieredzi; (2) par skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīmi profesionālajā darbā un pašrefleksiju.	40
2. Grupas darbs, rakstiska recenzija un prezentācija par jaunāko zinātnisko rakstu pedagoģiskajā psiholoģijā un viena tematiskā semināra sagatavošana.	30
3. Noslēguma pārbaudījums: Eksāmens (praktiska gadījuma analīze integrējot kursa laikā apgūtās teorētiskās zināšanas un prasmes).	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	